

در برف پیری

مجموعه‌ای از مقالات دکتر احمد مهدوی دامغانی

به کوشش

سیدعلی محمد سجادی - سعید خاکی

انتشارات اطلاعات

تهران - ۱۳۹۶

سرشناسه: مهدوی دامغانی، احمد، ۱۳۰۶ - مترجم
 عنوان و نام پدیدآور: در برف پیری: مجموعه‌ای از مقالات دکتر احمد مهدوی دامغانی / به
 کوشش سیدعلی محمد سجادی، سعید واعظ
 مشخصات نشر: تهران: اطلاعات، ۱۳۹۶
 مشخصات ظاهری: ۲۸۰ ص.:
 شابک: 978-600-435-060-0

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه
 عنوان دیگر: مجموعه‌ای از مقالات دکتر احمد مهدوی دامغانی
 موضوع: مقاله‌های فارسی - قرن ۱۴
 موضوع: Persian essays - 20th century
 شناسه اف‌وده: سجادی، سید علی محمد، ۱۳۲۱ - ، گردآورنده
 شناسه افزود: واعظ، سعید، ۱۳۲۸ - ، گردآورنده و شارح
 شناسه افزود: رساله اطلاعات
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۰۶ ۴۵۵۴/ه۸۲۲۳ PIR
 رده‌بندی دیویی: ۸۱۲.۰۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۱۰۶۱

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱۱
 تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵-۶
 فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن ۲۹۹۹۳۴۸۶
 فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

در پیرامون

به کوشش دکتر سیدعلی محمد سجادی - دکتر سعید واعظ

حروف نگار: زینب عودباشی
 صفحه‌آرا: رحیم رضایی
 حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات
 طراح جلد: رضا گنجی

چاپ اول: ۱۳۹۶
 شماره گان: ۰۵۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۵-۰۶۰-۰
 ISBN: 978-600-435-060-0

Printed in Iran
 همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست

مقدمه.....	۷
و باز هم ادای دینی.....	۱۱
پیشگفتاری بر زیارت جامعه کبیره.....	۲۹
درباره چند حکایت مثنوی شریف (تقدیم به یادنامه حضرت آیت الله العظمی شهاب الدین مرعشی نجفی (ره).....)	۴۱
ذکر جمیل مرحوم آیت الله شیخ مجتبی قزوینی طاب ثراه.....	۶۱
معرفی گوینده و مآخذ چند بیت عربی دیگر کلیده و تَمَمه تکمیلی مآخذ ابیات عربی کلیده وارده در «حاصل اوقات».....	۷۳
قمر و عبدی.....	۹۳
یادی از بانو دکتر قمر آریان.....	۱۲۱
یادی از شاعری دانشمند و گمنام (تقدیم به جشن نامه استاد ادیب برومند).....	۱۲۷
افتخار دریافت اجازت روایت از حضرت علامه سمنانی (ره).....	۱۴۵
دکتر سیدعلی موسوی گرمارودی و شعر او.....	۱۵۳
زمخشری.....	۱۶۷

- ۱۷۷ اصل داستان منظومه عامیانه عاق والدین
- ۱۹۱ سابقه سردفتري اين حقير
- ۲۱۵ گزارش يك دادرسى (شرح محاکمه اين ناچيز در «اوين»)
- ۲۲۹ نوشته‌هايى از لونی ديگر

www.ketab.ir

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطاهرين
خداوند رحيم رحمان شان را بکرمي گويم که اين عبد ذليل و بنده
حقير فقير خود را که اينک بيش از نرذ سال از عمرش مي گذرد، از نعمتي
که خواجه شيراز رحمته الله از آن به «کيمياي سعادت» پير فرموده است، بسيار
و شايد بيش از استحقاق او، برخوردار و منتفع فرموده و عاطفت و محبت
شمار فراواني از بندگان صالح و عالم و فاضل خود را بـاين ناچيز متوجه
و منعطف ساخته است والله الحمد و «چگونه شکر اين نعمت گزارم»؟
اي خواننده عزيز گرامي، اميدوارم شما هم از اين «کيميا» بهره مند باشيد
تا بدانيد که «رفقا»ي من مهجور آواره چگونه و هر يك به بهترين وجه و
مطلوب ترين صورت، رفاقت و صداقت و وفا و صفاي خود را براي بنده
ارزاني مي دارند. خدای خيرشان دهد.

چگونه شکر اين نعمت گزارم که دو استاد نامدار فاضل «آديبات»
که اينک هر دو بزرگوار به ميل خود و براي آنکه وقت بيشتر و امکان

بهتری برای تحقیقات و افاضات و شاگردپروری خود داشته باشند، در «بازنشستگی» را بر خود گشوده‌اند، و در سن کمال همچنان به تعلیم و تدریس و تتبع و تحقیق ادامه می‌دهند و این دو وجود عزیز، یعنی جنابان آقایان دکتر سید علی محمد سجادی و دکتر سعید واعظ - دامت افاضاتهما و ادیمت ایامهما و عزتهما - با همه اشتغالات علمی و ادبی که دارند، باز به مقتضای رفاقت و همان کیمیایی که خداوند متعال به این فقیر بر سر است فرموده است، از وقت محدود عزیز خود ساعت‌های زیادی را به و باینتره آماده‌سازی برای چاپ آنچه را من بنده تصور می‌کند که شاید چاپ رشر آن انشاءالله سودمند باشد، اختصاص می‌دهند.

چگونه شکر این نعمت گزارم که استاد محترم و فاضل دانشگاه، آقای دکتر سعید واعظ برای تهیه آنچه از نوشته‌های این ناچیز چاپ می‌شود از اغلاط مطبعی پیراسته به بهترین طرزی آراسته باشد، چقدر، و چندبار زحمت اصلاح مطبعی را به خود تحمیل می‌فرماید و چه دقت و ریزی‌ایی در آن مبذول می‌دارد؟

چگونه شکر این نعمت گزارم که آقای دکتر سجادی - استاد ارجمند دانشگاه - با آن لطافت طبع و ظرافت ذوق و ادب‌دانش، چنین مقدمه شیوایی را که گویی در مقام «تحدی» با شیواترین نوشته‌های مقالات نویسندگان معاصر است، بر این کتاب بنگارد و با قلم شیرین خود که با تضمینات و تلمیحات ادبی همراه است، نوشته‌های مرا تحت الشعاع قرار دهد؟ خداوند به این دو رفیق شفیق درست پیمان جزای خیر و عمری دراز توأم با سلامت و سعادت مرحمت فرماید.

چگونه شکر این نعمت گزارم که مرد شریف نجیب دانشمند و استاد والا مقام، این فردوسی‌شناس و شاهنامه‌پژوه نامدار یعنی آقای دکتر محمود امیدسالار - دامت افاضاته - بر بنده بیچاره که در برابر «کامپیوتر»

و طُرُق استفاده از آن بکلی عاجز است، لطفاً مَنّت می‌گذارد و با تسامح هر هفته اوراق بسیار از نوشته‌ها و نامه‌هایم را به ایران و دیگر بلاد «ایمیل» می‌فرماید. قلمم از تشکر عاجز است.

و چگونه شکر این نعمت عظیم را بگزارم که دوستان شریف عزیز مهربان یکرنگم، همسالان و همکاران گرامیم و شاگردان قدیمی‌ام که بحمد الله اینک همه‌شان در سمت استادی دانشگاه و یا در مناصب مهم به خدمت خلق می‌پردازند، و یا حضرات استادان عالی‌مقدار حوزوی و دانشگاهی - امت برکاتهم و افاضاتهم - همواره این فقیر ناچیز را با عواطف صمیمانه و یادآوری‌های کریمانه خود مورد عنایت و عطوفت قرار می‌دهند و با آنکه سیه‌هاست که از دیده خطاپوش آنها رفته و به غربت غربیه مبتلی شده‌ام، در دل آن‌ها نرفته‌ام و با همه بُعد مسافتی که در میان است، از ابراز مراحم که لازمه یک رحم اخلاق آن بزرگواران است، بر این ناچیز دریغ نمی‌فرمایند؟ خداوند تعالی آن حضرات و موالیان محترم مکرم را عمر و عزّت دهد و مرحمتشان را بر بنده مستدام فرماید.

با آنکه ذکر نام بعضی از این بزرگان، سبب زینت این سطور است، اما از آنجاکه نه قادر بر استقراء اسامی شریفشان هستم و نه امکان انتخاب و تبعیض را دارم، از این امر خود را معذور می‌یابم و چگانه شکر این نعمت گزارم که همسر عزیزم، دکتر تاجماه آصفی، این همشهری حضرت خواجه شیراز دانشجوی دوران آخرین سالهای تدریس من بنده در دوره دکتری ادبیات علاوه بر همسری، رفیقی شفیق و درست‌پیمان نیز هست که علاوه بر رعایت و مواظبت دائمی حال من و تحمّل زحمات خانه‌داری و انجام تکالیف تدریسی‌اش در دانشگاه پنسیلوانیا، در این مسئله که من بنده بیشتر از ساعات شبانه روز را در اتاق خودم و به مطالعه و نوشتن بگذرانم، بر خود آسان می‌گیرد خداش خیر دهد و عمرش دراز باد.

چگونه شکر این نعمت گزارم که سه فرزند نور چشم و گرامی من مرتضی (ناصر) و زهرا و فریده نیز رفیقان من اند و هر یک به نحوی پدر پیر سالخورده را خدمت و حرمت و حق او را رعایت می کنند؟ خداوند آنان را و همسرانشان و فرزندانشان را به سلامت بدارد و آنان را از زمره فرزندان صالحی که در حدیث شریف آمده است، قرار دهد که «ایات صالحات» من هستند.

و چگانه شکر این نعمت گزارم که دو برادر ارجمندم، جناب استاد دکتر محمود و آقای حاج حسینعلی و هر سه خواهرم و احفاد و اسباط والدینم رحمه الله بهیچا که در حال حاضر قریب یکصد و پنجاه نفرند و خدای همه شان را حفظ فرماید و به سلامت و موفقیت کامرواشان سازد، هر یک در حدّ خود به من مهر می وازند و محبت می کنند؟

نمی دانم «و ما تدری نصر» که چقدر دیگر از عمر این فقیر سراپا تقصیر در این دنیا باقی است و شاید این اثر آخرین نوشته های من باشد که به صورت «کتاب» چاپ می شود. از این رو است که آن را به همه عزیزانی که در این سطور نام برده ام، تقدیم می کنم و از همه بان التماس دعا دارم.

فقیر فانی، ا-مدتی دوی دامغانی

بهمن ۱۳۹۵، عرّه ج ۱۳۸، فیلا دلفیا